

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Van de bestuurder	2
Van de Raad van toezicht	3
Doelstelling	4
KPI's en SROI	5
Kunst & Cultuur in de samenleving	7
Organisatie	9
Huisvesting	10
Cultuurcoach	11
Onderwijs	15
PO	15
VO	16
Muziek	17
Dans	22
Kunst & Design	23
Presentaties/voorspeeluren en andere activiteiten	24

Van de bestuurder

Cultuur kleurt het leven; It Toanhûs in de samenleving.

Dat cultuur het leven kleurt zien wij terug in de vele samenspelgroepen, het enthousiasme van de middelbare scholieren in de popbands, de waardevolle groepen van de beeldende afdeling waar nieuwe vriendschappen worden gelegd en waar de kunst wordt uitgewisseld, de 70+'ers die op vrijdagochtend de lezingen klassieke muziek volgen en elkaar ontmoeten en niet te vergeten de leerlingen die we terugzien bij de muziekverenigingen.

**CULTUUR IS WAT ER OVERBLIJFT ALS JE ALLES VERGETEN BENT WAT JE GELEERD HEBT
(SELMA LAGERLOF)**

Dat cultuur is wat er overblijft als je alles vergeten bent ervaren wij bij de muziek en schilderactiviteiten bij de kwetsbare ouderen waar we zien dat bijv. muziek voor een opleving zorgt. Het enthousiasme van onze docenten en medewerkers wordt ingegeven door deze citaten en de wetenschap dat zij hieraan hun steentje bijdragen.

In 2018 waren de docenten van It Toanhûs op alle basisscholen te vinden in de Fryske Marren om de kinderen kennis te laten maken met alle kunstvakken. In oktober is in Drachten in bijzijn van Hare Majesteit Maxima het convenant Meer Muziek in de klas in Friesland ondertekend, ook de gemeente de Fryske Marren en It Toanhûs hebben dit convenant ondertekend. Om deze gebeurtenis te onderstrepen heeft it Toanhûs de basisscholen de gelegenheid gegeven om 4 weken lang de kinderen in een schoolkoor te laten zingen dit omdat door te zingen de basis wordt gelegd van de muzikale ontwikkeling

In 2018 is de interne organisatie uitgebreid met twee nieuwe gezichten. De vacante functie van coördinator is weer ingevuld en de Cultuurcoach Onderwijs is bij It Toanhûs ondergebracht. In het voorwoord van het jaarverslag van 2017 schreef ik: "Deze invulling creëert ruimte om in 2018 nog meer het muziek/kunstonderwijs te ontwikkelen, nieuwe activiteiten te ondernemen, de samenwerking met andere cultuurinstellingen te versterken en te participeren in lokale initiatieven". In het jaarverslag 2018 zult u de resultaten en de positieve invulling hiervan terugvinden.

Het jaarverslag 2018 beschrijft een jaar kunst en cultuur binnen de samenleving van de Fryske Marren waar It Toanhûs een bijdrage aan heeft geleverd. In de bijlage vindt u een overzicht van aantallen deelnemers die hier direct aan hebben deelgenomen

Emily Diepeveen-Zwart
Directeur/bestuurder
Centrum voor de kunsten It Toanhûs

Van de Raad van toezicht

De raad van toezicht heeft een tweetal kerntaken.

Uiteraard betreft dit het toezichthouden op het functioneren van het instituut.

Daarnaast betreft dit de rol als adviseur van de directie.

Teneinde hier op een goede wijze invulling aan te geven vergadert de raad regulier 5 keer per jaar met de directeur-bestuurder en bezoekt zij activiteiten van It Toanhûs teneinde om ook feeling te hebben met de praktijk.

Voorafgaand aan deze vergaderingen kent de raad een korte voorbereidingsvergadering met alleen leden van de raad van toezicht.

De raad bestaat uit een 5 tal personen.

In 2018 is de vacature die ontstond door het vertrek van Jaap Kiers ingevuld door Nico Kronemeijer uit Joure.

De raad van toezicht heeft zich in 2018 gefocust op het stroomlijnen van de interne organisatie, de verbreding van het onderwijsaanbod en de daarbij passende activiteiten.

We kijken zeer positief naar de ontwikkelingen in 2018.

Naast individueel onderwijs is het verzorgen van activiteiten bij de basisscholen in de gemeente een belangrijke activiteit passend bij de doelstellingen van het instituut.

Dit heeft in 2018 op een goede wijze vorm gekregen. De interne organisatie is beter gestroomlijnd en de motivatie van het personeel wordt als positief punt gezien.

Uit de financiële rapportage en de bevindingen van een externe audit heeft de raad geconcludeerd dat er sprake is van een gezonde bedrijfsvoering en een juiste inzet van de subsidie- en les gelden.

Voorts constateert de raad dat er sprake is van een transparante informatievoorziening tussen directeur-bestuurder en raad van toezicht waardoor de rol als toezichthouder op een goede manier kan worden ingevuld.

Namens de Raad van Toezicht,

Rients Schuddebeurs
voorzitter

Doelstelling

De activiteiten van It Toanhûs vinden hun grondslag in de doelstelling van de stichting zoals omschreven in artikel 3 van de statuten van de stichting:

“De stichting heeft als doel het bevorderen van kunstzinnige vorming ten behoeve van alle inwoners van gemeente De Fryske Marren”

Vanuit deze doelstelling tracht It Toanhûs met een breed aanbod en een reëel prijsbeleid deelname aan activiteiten op het gebied van kunst & cultuur te stimuleren om zo een maatschappelijke bijdrage te leveren aan de sociale en emotionele ontwikkeling van ieder inwoner van gemeente De Fryske Marren.

It Toanhûs wil dan ook voor alle inwoners van de Fryske Marren het culturele centrum/aanspreekpunt zijn waar men terecht kan voor kennismaking, ontwikkeling en ontplooiing van de eigen talenten. Daarnaast zien zij als missie verbindingen te leggen in het culturele veld waarbij kunst als middel en als doel wordt ingezet voor het welbevinden.

De waarde van kunst en cultuur als katalysator op terreinen zoals persoonlijke groei, gemeenschapszin, integratie, jeugdbeleid, onderwijs en welzijn is een groot goed.

It Toanhûs stelt zich als doel op al deze gebieden kunst en cultuur in te zetten als middel. Dit doen zij niet alleen maar hiervoor zoeken zij de samenwerking met andere culturele instellingen (zoals Museum, bibliotheek) onderwijs, zorginstellingen en lokale cultuur aanbieders.

Activiteiten daaruit voortkomend zijn:

- Het geven van lessen, cursussen en workshops in de disciplines
 - Dans
 - Muziek
 - Beeldende kunst & design
 - Theater
- Verzorgen van muzieklessen voor de muziekverenigingen in de gemeente De Fryske Marren
- Bijdragen aan de ontwikkeling van cultureel aanbod voor alle basisscholen in de gemeente De Fryske Marren
- Het verzorgen van lessen, cursussen en workshops op basisscholen in de gemeente De Fryske Marren
- Cursussen op het gebied van samenspel zoals bijv. popbandjes, strikensemble en popkoor
- Organiseren van en meewerken aan presentaties, voorstellingen, concerten en tentoonstellingen
- Als expertisecentrum adviseren en meedenken over culturele activiteiten in de Fryske Marren

KPI's en SROI

Gemeentelijk beleid

In de Kadernota cultuur “Samenspel” worden drie programmaliijnen benoemd om uitvoering te geven aan de ambities van de gemeente. Door het ondersteunen van de activiteiten van It Toanhûs wordt uitvoering gegeven aan de Programmalijn Actief De Friese Meren.

Daarnaast dragen de activiteiten van It Toanhûs bij aan de realisatie van de doelstellingen van de programmaliijnen Grutsk op de Friese Meren en Samen de Friese Meren.

Via de activiteiten van It Toanhûs wordt uitvoering gegeven aan de Programmalijn Actief De Friese Meren (Bron: Kadernota Cultuur)

Programmalijn Actief op De Friese Meren samengevat:

“We willen de mogelijkheden van cultuureducatie (kunst en erfgoed) binnen het onderwijs optimaal benutten en de relatie met cultuureducatie buiten het onderwijs versterken. Daarnaast creëren we mogelijkheden voor een samenhangend cultuurprogramma in de Friese Meren.”

(Bron: Kadernota Cultuur)

Vanaf 2018 formuleert de gemeente aan de hand van z.g. “kritische prestatie indicatoren” de afspraken, doelen en voorwaarden op basis waarvan een subsidie wordt verleend aan instellingen die jaarlijks subsidie ontvangen

Doelen die voor It Toanhûs gesteld zijn:

1. Kinderen maken tijdens hun basisschooljaren kennis met actieve kunstbeoefening in meerdere kunstdisciplines zodat ze hun eigen talent/behoefte kunnen ontdekken en ontwikkelen

KPI: Op minimaal 85% van de basisscholen maken kinderen kennis met meerdere kunstdisciplines (zie bijlage aantallen onderwijs)

2. Kinderen en jongeren kunnen hun creativiteit buitenschools ontwikkelen en elkaar ontmoeten in deze ontwikkeling. Het sociale karakter van “Samen spelen, samendoen” draagt bij aan een positieve sociale ontwikkeling.

Daarnaast wordt voor de oudere inwoner van de Fryske Marren een bijdrage geleverd aan het maatschappelijk belang van kunst in de brede zin van het woord.

KPI: - minimaal 500 kinderen volgen meerdere jaren les in één van de kunstdisciplines

(zie bijlage aantallen leerlingen De Fryske Marren)

-minimaal 65% van de kinderen/jong volwassenen speelt, danst of uit zijn creativiteit in het buitenschools aanbod in een groep (zie bijlage aantallen leerlingen De Fryske Marren)

- it Toanhûs ontplooit in 2018 minstens 3 kunst- en cultuuractiviteiten voor ouderen, waar ontmoeting en samen creëren centraal staat. (zie aantallen korte cursussen en extra projecten)

3. Cultuureducatie is in 2020 in de gehele gemeente geharmoniseerd waarbij één lijn wordt getrokken ten aanzien van tarieven en het aanbieden van mogelijkheden op het gebied van het volgen van lessen.

KPI: - 80% van de leerlingen die tegen een gesubsidieerd tarief lessen volgen in de Fryske Marren, staat ingeschreven bij It Toanhûs, waarbij de lessen worden verzorgd door docenten van It Toanhûs (zie bijlage aantallen leerlingen De Fryske Marren)

4. It Toanhûs heeft een groot maatschappelijk belang via de binding van de verenigingen, door het opleiden van jongeren, waardoor de maatschappelijke positie van de verenigingen wordt versterkt en geborgd.

KPI: -De klanttevredenheid onder 10 muziekverenigingen in DFM t.a.v. de samenwerking op het gebied van de jeugdopleiding is minimaal een 7.

De uitkomsten van de KPI's zijn in het jaarverslag terug te vinden met de note KPI

SROI

Vanuit de gemeente wordt gesteld dat de subsidieontvanger beoogt een duurzame invulling van de Social Return verplichting te realiseren, waarbij optimaal wordt ingezet op opleiding en ontwikkeling.

It Toanhûs heeft als volgt invulling gegeven aan dit SROI:

- In 2018 is een gitaardocent in dienst getreden vanuit een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt
- Plaats geboden aan een stagiaire dans
- Bijdrage geleverd aan het sociaal beheer van de Brede School dat door vrijwilligers wordt ingevuld

De resultaten zijn bijgehouden in het registratiesysteem. Zie onderstaand overzicht.

	Startdatum	Einddatum	Te behalen SR	Huidige SR	Voortgang
CVK It Toanhús CVK It Toanhûs	01-01-2018	31-12-2018	€ 10.462,50	€ 12.380,72	

Kunst & Cultuur in de samenleving

Iedere leeftijdsfase kent zijn specifieke kenmerken, doelen en activiteiten gericht op cultuur

Bij It Toanhûs leeft de gedachte dat kinderen die weten waar hun talenten liggen een positiever zelfbeeld hebben en beter in hun vel zitten. De talenten kunnen liggen op het gebied van sport, wiskunde of taal maar ook op het gebied van muziek, beeldend, dans of drama.

It Toanhûs tracht o.a. door de projecten op de basisscholen de kinderen een mogelijkheid te bieden deze talenten te ontdekken. Voorts tracht It Toanhûs met haar activiteiten de leerlingen van de nodige kennis en vaardigheden te voorzien om later zelfstandig deel te kunnen nemen aan sociaal/maatschappelijke activiteiten, hetzij bij een muziekvereniging, toneelvereniging, popgroep, koor of schilderclub.

In toenemende mate worden verbindingen gelegd met organisaties zoals het Kind pakket en het Jeugdcultuurfonds om ook de kinderen te bereiken die door de financiële situatie thuis niet zouden kunnen deelnemen. It Toanhûs heeft hier een actief beleid in waardoor It Toanhûs de meeste kinderen uit Friesland aanmeldt voor dit fonds

Wat in de basis wordt gelegd zal op latere leeftijd uitgroeien tot een verrijking van het welzijn.

It Toanhûs heeft zich in het laatste jaar verdiept in wat zij nog meer kan betekenen als uitdrager van cultuur binnen de maatschappij. Geïnspireerd door onder andere de handreiking "Nooit te oud voor cultuur" zijn de eerste stappen gezet om tot een aanbod te komen voor de kwetsbare ouder naast het aanbod dat It Toanhûs al voor de vitale ouder heeft.

Cultuur draagt bij aan levenskwaliteit

Theaterbezoek, zingen in een koor of samen schilderen zijn aantrekkelijke tijdsbestedingen. Bij levensgebeurtenissen zoals pensionering, een verhuizing of het overlijden van een partner kan cultuur en met name actieve kunstbeoefening afleiding bieden. (Bron: handreiking lokaal beleid cultuur "Nooit te oud voor cultuur"

'Veel ouderen zijn eenzaam en worden niet meer aangesproken op wat ze kunnen. Cultuur kan ouderen weer activeren en zo de kwaliteit van leven verbeteren. Het leggen van verbindingen tussen kunst, cultuur, zorg en welzijn op lokaal niveau is daarom van groot belang.' Minister Jet Bussemaker (2016)

It Toanhûs stelt zich naast de activiteiten zoals hierboven beschreven meer en meer op als vraagbaak en meedenker aangaande initiatieven op cultureel gebied binnen de Fryske Marren.

In 2018 had It Toanhûs een actieve rol als het gaat om expertisepartner
Dit heeft geresulteerd in de

volgende samenwerkingsprojecten:

- Oprichting van stichting Muziekverenigingen FM.
It Toanhûs was als adviesorgaan betrokken met als resultaat het projectplan "JONG" een route van drie projecten met een jeugdstudiedag in december met 60 jonge deelnemers.
- Cultuurplein de Fryske Marren.
It Toanhûs maakt deel uit van dit platform en speelt een actieve rol als het gaat om advies en verbinding
- Stichting Vrienden van de Hobbe van Baerdt.

It Toanhûs denkt inhoudelijk mee over de invulling van een concert/ expositie programmering om de Hobbe van Baerdt op een andere manier een plek binnen de samenleving te geven. Dit heeft in 2018 een aftrap gekregen met de expositie “Feest” door cursisten van de afdeling kunst & design van it Toanhûs.

- Regelmatig is er overleg tussen Museum Joure, Bibliotheek en it Toanhûs over samenwerkingsprojecten. In 2018 heeft dit geresulteerd in de gezamenlijke pilot op basisschool Bloei met als onderwerp “Hoe kunsteducatie een rol kan spelen in het onderzoekend leren”.

Organisatie

Raad van Toezicht

Voorzitter	heer	R.C. Schuddebeurs
Secretaris	mevrouw	E. Woudstra – Aardema
Leden	mevrouw	M.J. Otte
	heer	N.J. Kronemeijer
	heer	N.H.M. Dechesne

directeur bestuurder	mevrouw	Emily Diepeveen-Zwart
coördinator	heer	Johannes Terpstra
cursusadministratie, marketing & PR	mevrouw	Femke de Vries tot 1-10-2018
cursusadministratie	mevrouw	Anneke Saton vanaf 1-11-2018
financiële boekingen	mevrouw	Margje Wierda
pr/marketing	vacature	
salarisadministratie		Van Spaendonck – Tilburg
begroting /jaarrekening		E&Y – Leeuwarden tot 1-9-2018
		Bentacera – Drachten vanaf 1-9-2018
controle jaarrekening		Bentacera - Drachten
docenten		zie bijlage

Per 1 januari 2018 is de functie cultuurcoach onderwijs door de gemeente toegewezen aan It Toanhûs, per 1 februari 2018 wordt deze functie vervuld door mevrouw Gerrie Jonker

It Toanhûs is lid van de landelijke branchevereniging “Kunstconnectie” te Utrecht en van de Vereniging van Instellingen voor Kunstzinnige Vorming in Friesland (VIKVF).

Mevrouw Diepeveen woont de door deze partijen georganiseerde vergaderingen, congressen en/of andere bijeenkomsten vanuit It Toanhûs bij.

Daarnaast speelt It Toanhûs een actieve rol bij “Meer muziek in de klas” en wordt er jaarlijks en structureel op provinciaal niveau met Kunstwurk en collega instituten overlegd.

Huisvesting

It Toanhûs verzorgde in 2018 haar activiteiten op de volgende locaties:

Brede School Joure Zuid - Joure
Hobbe van Baertdkerk - Joure
Muziekschool - St. Nicolaasga
De Hege Fennen - Lemmer
De Treemter - Balk
Kultuerhûs - Haskerhorne
Dorpshuis - Rottum

En daarnaast op bijna alle basisscholen in de gemeente De Fryske Marren

De administratie is gevestigd in de Brede School Joure Zuid

Cultuurcoach

Sinds februari 2018 valt de functie van cultuurcoach Onderwijs onder CvK It Toanhûs. De cultuurcoach Onderwijs is een schakel tussen kunstaanbieder en basisonderwijs en heeft verschillende rollen:

1. Verbinder – tussen onderwijs en culturele partijen of amateurkunstverenigingen uit de omgeving, tussen vraag & aanbod, tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie en tussen professionals
2. Advies over cultuureducatie b.v. coaching van educatieve aanbieders/ amateurkunstverenigingen bij samenwerking met onderwijs, inhoudelijk of organisatorisch advies geven aan directies van onderwijs/cultuur of aan beleidsmedewerkers van de gemeente. Zicht op subsidiemogelijkheden, helpt anderen bij het doen van een aanvraag.
3. Ontwikkelaar van nieuwe producten of diensten, zoals educatief aanbod, leerlijnen of beoordelingsinstrumenten en helpt anderen met (door)ontwikkeling van bestaand aanbod. Enthousiasmeren waardoor nieuwe initiatieven ontstaan.
4. Coördinator – neemt daarmee organisatorisch werk uit handen van onderwijs en cultuur bv organiseren van educatieve activiteiten van anderen of het maken van een planning.

De cultuurcoach DFM

- Onderhoudt het contact met de scholen, voert gesprekken met de schooldirecteuren en Interne Cultuurcoaches, ICCers. Bespreekt de inhoud van de kunstvakken in het PO, registreert vraag en evalueert aanbod, wat behoeft inhoudelijke vernieuwing, wat gaat goed, wat kan beter en verzorgt de evaluaties van korte/ lange lespakketten.
- Is aanwezig bij overleg tussen de Beweeg- en Cultuurcoaches DFM, waarin een vertegenwoordiging van de zorg, het onderwijs en de bibliotheek bij betrokken is.
- Neemt deel aan de overlegbijeenkomsten van het Cultuurplein.

De cultuurcoach is naast het werk voor De Fryske Marren ook voor een aantal uren verbonden aan Keunstwurk voor de Kek2regeling. Door deze samenwerking met de provincie blijven gemeente en provincie op de hoogte van elkaars werkzaamheden binnen het basisonderwijs en kunnen beide organisaties de werkzaamheden in goed overleg op elkaar afstemmen. Ook de uit het door schoolbesturen DFM getekende convenant van Meer Muziek in de Klas wordt op deze manier gecoördineerd. Naar aanleiding van de ondertekening van dit convenant heeft de cultuurcoach het project 'schoolkoor' geïnitieerd. Scholen konden zich opgeven voor het project schoolkoor waarbij 4 weken lang kosteloos een docent van It Toanhûs op de school kwam om met de kinderen te zingen. De pilot van het Schoolkoor (zie onder) heeft geleid tot de start van een buitenschools kinderkoor, waar kinderen van beide scholen en van de BSO Skik Brede School in meezingen.

Samenwerking & advies

- Samenwerking Kinderopvang en BSO Skik - er is een kennismakingsgesprek geweest tussen cultuurcoach en Skik waarin de mogelijkheden tot samenwerking zijn geïnventariseerd.
- Samenwerking Kunstkring Gaasterland - advies en ondersteuning verzorgd voor de educatie rond het project Lûd, Soundart in het Rijsterbos, van 15 augustus t/m 15 oktober. De cultuurcoach was betrokken bij de ontwikkeling van een lesbrief scholen, en bij de voorbereidende les op de geluidskunsttentoonstelling aan leerkrachten, i.s.m. de kunstenaarsvereniging, Keunstwurk, kunstenaars, docenten en leerkrachten VO en PO en It Toanhûs. Er zijn ruim 170 leerlingen bereikt met dit project.
- Initiatie & advies voor Museum Joure - subsidieaanvraag bij het Fonds Cultuurparticipatie (november) heeft de cultuurcoach de mogelijkheid tot een geïnitieerd en geadviseerd, wat uiteindelijk heeft geresulteerd in een erfgoededucatie-aanvraag door het museum bij het Fonds voor “De Maakfabriek”, een aanvraag waarin het museum een leerlijn voor maakonderwijs heeft opgezet. Het ligt in de bedoeling dat in de realisatie van dit plan wordt samengewerkt met It Toanhûs en de Bibliotheek.
- Subsidieaanvragen voor Dancebattle i.s.m. 7 scholen, bij Keunstwurk (Kek2), de Stichting Siebolt Foundation en het fonds Oldburgerweeshuis. Doel: Dans als expressiemiddel toegankelijk en aantrekkelijk maken, met name voor leerlingen die uit een lager sociaal milieu komen en van huis uit vaak geen lessen kunnen volgen, omdat hier de middelen niet voor, talentontwikkeling waar de basisschool graag aan wil werken. De aanvragen zijn niet toegekend. It Toanhûs monitort i.s.m. de cultuurcoach de blijvende behoefte bij de scholen en mogelijke doorontwikkeling van dit plan in een volgend seizoen.
- Pilot Onderzoekend en Ontwerpend leren, een gezamenlijk project van Museum Joure, Bibliotheek en It Toanhûs. In deze pilot onderzoeken de drie organisaties hoe de kunstvakken ingezet kunnen worden bij het onderzoekend leren op de basisscholen. Ook is het tegelijkertijd een onderzoek voor de vakdocenten zelf, in hoeverre hebben onze eigen lessen een onderzoekend, creatief en nieuwsgierig-makend karakter? Van elk van de drie organiserende partijen gaf een docent/educatief medewerker les op samenwerkingsschool De Bloei in Terkaple/Terherne.
- Samenwerking Muziekvereniging Concordia en CBS De Fluessen, Oudega. Muziekvereniging en school hebben het initiatief opgepakt om wekelijkse muzieklessen van een half uur tijdens schooltijd te organiseren. Op deze manier wordt het muziekonderwijs laagdrempelig en toegankelijk voor alle leerlingen, ouders hoeven niet te brengen & halen. De Fluessen, Concordia en cultuurcoach hebben hierin samengewerkt met als resultaat dat dit seizoen succesvol is gestart met saxofoonlessen door It Toanhûs op de Fluessen.
- Samenwerking Brede School Joure Zuid
 - o Cultuurcoach en It Toanhûs hebben voor beide scholen de Twa fjilden en de E.A. Borgerschool een plan ontwikkeld om de kinderen en leerkrachten van beide scholen meer te laten samen werken door inhoudelijk kunstaanbod. Beide scholen zijn enthousiast en werken graag mee. Realisatie in 2019.
 - o Kerst Brede School – samenwerking met leerkrachten, Skik en beweeg- en cultuurcoach – Thema ‘The Flying Snowman’. Twee rondes van drie kwartier met negen workshops, voor beide scholen, afgesloten met een open podium voor leerlingen van beide scholen, Skik en It Toanhûs.

Netwerkbijeenkomsten:

- 24 mei, bijeenkomst in Museum Sloten, op initiatief van de cultuurambtenaar DFM, thema: de toekomst van de cultuurcoaches in de gemeente DFM. Mede georganiseerd door Miks, It Toanhûs en de cultuurcoach Onderwijs een. Aanwezig: vertegenwoordigers van Miks, Basisonderwijs, Zorg, Bibliotheek en het Cultuurplein. Inhoud en toekomst van het werk van de cultuurcoaches werd bediscussieerd. In 2019 moet dit een vervolg krijgen.
- Op 28 mei, netwerkbijeenkomst voor leerkrachten. Leerkrachten van 7 scholen aanwezig, workshopleider: vakdocent Ester Kroezenga, oprichter van de Digital Art Factory en docente ICO/Kunstbeweging Drenthe. Doel bijeenkomst: een start maken met het inzetten van nieuwe media in het basisonderwijs, bij kunstvakken, maar ook bij erfgoed, wereldoriëntatie en andere vakken. De leerkrachten gaan aan de slag met nieuw aangereikte ideeën en werkvormen voor fotografie, film en animatie.
- 31 mei, bijeenkomst voor kunstprofessionals, geleid door theaterdocente en Keunstwurk Anne Graswinckel, over haar kunstdidactiek 'De Kunst van het Verdwalen'. Door simpele, fantasievolle en prikkelende opdrachten ervaren de docenten hoe je kinderen (en jezelf) kunt aanzetten tot onderzoeken en creëren. Aanwezig: vakdocenten van It Toanhûs, educatief medewerkers van Mar & Klif, de Bibliotheek en Museum Joure.

Onderwijs

PO

It Toanhûs is actief op alle 36 basisscholen binnen de gemeente. It Toanhûs ziet het als haar missie en taak om kinderen op zo vroeg mogelijke leeftijd kennis te laten maken met alle kunstvakken. Cultuureducatie binnen de basisschool is dan ook van grote waarde. In de kleuterklassen begint dit al met kleutermuziek. Aan de hand van hetzij een prentenboek hetzij een verhaal worden de kinderen meegenomen in een muzikale reis waarbij wordt gezongen, gespeeld en gedanst. De muzikale ontwikkeling gaat hierbij hand in hand met de sociaal-emotioneel-, taal/ spraak- en motorische ontwikkeling en wordt er een beroep gedaan op de fantasie. Net als de halfjaarlijkse projecten worden de lessen om en om met de leerkracht gegeven zodat deze inspiratie kan opdoen om wanneer de docent van It Toanhûs weer weggaat muziek integreert in de schooldag.

Bij de projecten van 20 weken op het gebied van dans, muziek, tekenen/schilderen en drama maakt het kind niet alleen kennis met de kunstvakken maar krijgt het kind ook de kans te ontdekken of zijn/haar talent bij een bepaalde discipline ligt. Daarnaast bieden deze projecten ook voor de leerkracht deskundigheidsbevordering doordat ze materialen en suggesties van de docenten van It Toanhûs krijgen om de les te geven in de week dat de docent van It Toanhûs niet aanwezig is. De basis voor de kunsteducatie wordt hiermee gelegd.

Naast dit basisaanbod worden ook korte activiteiten aangeboden op het gebied van kunst. Dit jaar geeft It Toanhûs op drie scholen in de Fryske Marren invulling aan de muziek impuls Deskundigheidsbevordering voor de leerkrachten in een evenwichtig programma met als doel muziek weer constructief binnen de schoolmuren te krijgen.

Dit jaar heeft It Toanhûs op alle basisscholen de cultuureducatie verzorgd en heeft daarmee ruim 4500 kinderen bereikt. In de bijlage, jaarcijfers, is terug te vinden welke activiteiten hebben plaatsgevonden.

Nieuw aanbod:

De docente Beeldend van It Toanhûs ontwikkelde i.s.m. de cultuurcoach een nieuw lespakket Vette Klei, waarin kinderen het hele proces, van zelf klei graven, schoonmaken, werkstuk maken en bakken doorlopen.

It Toanhûs heeft in de tweede helft van 2018 nieuw aanbod ontwikkeld.

De maand november werd "Schoolkoor Maand", in deze periode bood It Toanhûs scholen de mogelijkheid een maand lang gratis schoolkoorlessen te volgen. Het enthousiasme van de scholen was groot, 18 scholen deden mee, er zijn 350 kinderen bereikt. Een aantal reacties van de scholen: "Leuke liedjes, kinderen kwamen enthousiast weer terug in de klas, docente zelf draagt het plezier over, was duidelijk naar de kinderen, goeie communicatie met de school". "Begripen hoog/laag was een ontdekking om dat te ervaren."

Ukelele als begeleidingsinstrument; er is een lespakket ontwikkeld voor leerkrachten.

Ook nieuw was het aanbod Nieuwe Media op de scholen. In een lespakket van 4 lessen onderzoeken de leerlingen hoe je iets op een levendige manier voor de camera kunt vertellen en dit vervolgens tot een interessant filmpje kunt monteren. Spreekvaardigheid, praten voor de camera, zelf draaien en monteren en tot slot het toevoegen van titels, emoticons en soundeffects zorgen ervoor dat de kinderen uiteindelijk een echte vlog te kunnen presenteren. Doel is de leerlingen bewust om te laten gaan met een voor hen vanzelfsprekend medium.

Elk voorjaar gaat It Toanhûs en in samenspraak met de cultuurcoach met de scholen in gesprek om het aanbod voor het komende schooljaar af te stemmen en in overleg met de school wordt er een programma samengesteld, zo blijft het aanbod in ontwikkeling. It Toanhûs krijgt ondersteuning van de cultuurcoach voor het inroosteren van de projecten.

VO

In het voorjaar van 2018 hebben er workshops dans en muziek plaatsgevonden op het Bornego college Joure. Twee docenten hebben hiernaast een workshop bandcoaching gegeven.

Muziek

Een nieuwe dimensie geven aan het instrumentaal onderwijs.

Hoe kan het instrumentale onderwijs aansluiten bij de belevingswereld van de jeugd en hoe kunnen we meer ruimte en tijd creëren om hun talent te ontdekken. Waar de kennismaking begon binnen de basisschool zou bij het instituut de ontdekking van talent en de vaardigheden passend bij het kind, of de jongvolwassenen moeten liggen.

De pilot Mixed Music is een eerste zet geworden van dit traject. Deze pilot is in het tweede jaar doorontwikkeld met behulp van de expertise van ons eigen docententeam waarbij gebruik is gemaakt van diverse onderzoeken.

Tijd, ruimte en onderdeel zijn van de leef- en belevingswereld van de jeugd. Dit willen we bereiken met het programma Mixed Music. 7-10 jaar

Uit de eerste resultaten is gebleken dat de leerlingen niet alleen vaardigheden op hun instrument leren, maar worden verrijkt met een breder spectrum op gebied van muzikale groei. Het samenwerkend leren speelt hierin een grote rol. Samen ontdekken hoe je de instrumentale vaardigheden kan toepassen in de ensemblelessen.

De lessen mixed music zijn nog steeds in ontwikkeling en zullen uitgroeien tot een volwaardige music live style.

Doordat de leerlingen langer en meer les hebben verlagen we de drempel van ons gebouw en krijgen de leerlingen de tijd en ruimte om hun talent te ontdekken en de passie van muziek te ontwikkelen. It Toanhûs wordt letterlijk het culturele thuis. Een thuis waarin het kind zijn eigen kunstzinnige route kan bepalen.

AMV /Mixed Music

In 2018 werd op 28 basisscholen het project “muziek “gegeven in groep 4. Na een presentatie voor de ouders kunnen kinderen doorstromen naar de algemene muzikale vorming lessen van It Toanhûs.

De nieuwe koers van de Mixed Music lessen maakte dat ouders in 2018 de keus hadden tussen de vervolg AMV de zogenaamde AMV-2 of doorgaan in de Mixed Music lessen.

Op verzoek van de ouders zijn er nog een aantal AMV-2 groepen gestart en zijn daarnaast kinderen ingestroomd in het Mixed Music programma.

In 2019 zal de Mixed Music Junior zijn intrede doen als een buitenschools aansluitend programma en als voorloper op de Mixed Music. Hiermee zal de AMV opgaan in het Mixed programma.

De AMV-lessen worden gegeven in Joure, Lemmer, Balk, Sint Nicolaasga. In september ging er naast de Mixed Music 1 groepen in Joure ook een groep van start in Lemmer

Ook dit jaar werd er een Doe-dag georganiseerd.

Tijdens deze “Dag” mogen kinderen maximaal 4 workshops volgen op een instrument naar keuze.

Instrumentale/ zang docenten waren aanwezig om deze workshops te verzorgen. De ervaringen waren zowel voor docenten als kinderen erg positief.

Daarnaast is er in het voorjaar een instrumentenmarkt georganiseerd om nogmaals kennis te maken met de verschillende instrumenten

HaFaBra

Sinds jaar en dag verzorgt It Toanhûs de opleidingen voor heel veel verenigingen (harmonieën, fanfares, brassbands en showbands). Middels een gereduceerd lesgeld probeert It Toanhûs zo bij te dragen aan deze sterk gewortelde muzikale infrastructuur binnen de gemeente om de drempel zo laag mogelijk te houden. Het stimuleren van kinderen om zowel muziekles te volgen als samenspelen in een groep, in dit geval het jeugdorkest, past ook bij de visie van It Toanhûs.

In samenwerking met de muziekverenigingen worden er op de basisscholen kleine presentaties gehouden met als doel de kinderen kennis te laten maken met de instrumenten en vervolgens worden er snuffellessen aangeboden. Docenten van It Toanhûs zetten zich voor deze lessen in de muziekverenigingen organiseren mee en stellen de instrumenten voor de kinderen beschikbaar.

In 2018 was It Toanhûs betrokken bij het opleiden van leerlingen van de volgende verenigingen:

Balk	Concordia
Bakhuizen	Euphonia
Echten	UINL
Idskenhuisen	Crescendo
Joure	Concordia
	Jouster Fanfare
	Con Spirito
Lemmer	Crescendo
Ouwsterhaule	Excelsior
Wyckel	Melodia Wyckel

Naast het verzorgen van muzieklessen werkt It Toanhûs steeds meer samen met de verenigingen. Jeugdorkesten worden steeds meer betrokken bij uitvoeringen van It Toanhûs en It Toanhûs streeft naar een verbindende en faciliterende rol.

Er is een enquête vanuit It Toanhûs uitgegaan naar de muziekverenigingen. Doel van deze enquête was om inzicht te krijgen over welk beeld de muziekverenigingen van It Toanhûs hebben en een zogenaamd tevredenheidsonderzoek. Uit de enquête^{kpi 4} kwam naar voren dat de kwaliteit van de lessen/docenten goed waren maar dat de communicatie nog wel wat beter kan. Dit nemen wij uiteraard ter harte.

Instrumentaal/ vocaal

Les op een instrument, zanglessen volgen maar vooral samen spelen en je talent ontwikkelen maar ook tonen.

It Toanhûs streeft ernaar om ieder op zijn eigen niveau en eigen tempo op te leiden.

Waar het accent in eerste instantie bij kinderen ligt op: Je talent ontdekken, samenspel, vaardigheden leren en verdiepen wordt er verbreding gezocht aangaande men ouder wordt.

Examentraject, als van oudsher leidt It Toanhûs ook op. Examens op landelijk niveau worden ieder jaar afgenomen. Leerlingen die in het examentraject zitten doen om de 2 à 3 jaar examen. Leerlingen die in het HaFa traject les hebben krijgen een diploma volgens de normen van de KNMO en zijn, om voor subsidie in aanmerking te blijven te komen, verplicht om het examentraject te volgen.

Mixed Music is enerzijds ontstaan uit de gedachte om de instrumentale lessen meer te laten aansluiten bij de ontwikkeling en de belevingswereld van het kind en anderzijds de ontwikkeling van het kind in een latere fase tegen een redelijk prijstarief lessen te kunnen blijven aan te bieden. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat juist in de verdiepingsfase door het tariefbeleid de groei en ontwikkeling stagneert. In deze lesvorm wordt het accent gelegd op samenspel. Juist in de beginfase het kind al te laten ervaren hoe het is om samen muziek te maken zal dit zeker bijdragen om in hun latere leven dit voort te zetten. Uniek is dat de docenten gezamenlijk het lesmateriaal ontwikkelen, passend bij de leerling en passend bij de ontwikkeling.

Groepsactiviteiten van It Toanhûs worden gestimuleerd door leerlingen die de reguliere lessen volgen al op jonge leeftijd te laten samen spelen. Een eerste voorbeeld hiervan is de Mixed Music. Kinderen die reguliere lessen volgen kunnen al snel terecht bij de gitaarklas en percussie FM, de percussiegroep. De duo lesvorm wordt ook gestimuleerd zodat er binnen de les ook al wordt samengespeeld.

Popbands, samenspelen met materiaal/muziek van nu. De popafdeling van It Toanhûs maakt een explosieve groei door. Niet alleen bandcoaching maar ook regelmatig op het podium staan voor bijvoorbeeld je klasgenoten maar ook op podia in de gemeente. Steeds vaker zien we de popbands terug op een open podium avond, het Inside Out festival maar ook worden er bandavonden georganiseerd. Voorbeeld hiervan is het tweejaarlijkse festijn Battle of the Bands. De middelbare scholieren ontmoeten elkaar hier.

Ensembles voor volwassenen, naast het volgen van les op een instrument spelen de volwassenen ook graag samen. Bij It Toanhûs vinden zij elkaar het fluitensemble of klarinet-of saxofoonensemble.

Zang

De zanglessen worden steeds populairder en ook zien we dat de leeftijd om zanglessen te volgen steeds lager komt te liggen. Het aantal zangleerlingen groeit zodanig dat in september een tweede zangdocent is aangetrokken.

Het popkoor in Lemmer groeit nog steeds, de animo voor het popkoor in Joure nam af zodat we deze zangeressen hebben ondergebracht bij het koor in Lemmer.

Heel blij zijn we met het kinderkoor dat in november van start is gegaan in Joure.

Korte cursussen muziek

Met de korte cursussen bereiken we verschillende doelgroepen. Deze doelgroepen bestaan uit cursisten die voor het eerst kennis maken tot mensen die met een korte impuls het speelniveau weer ophalen. Deze cursussen zijn een waardevolle aanvulling op ons reguliere aanbod.

In 2018 werden de volgende cursussen aangeboden:

- Muziek op schoot
- Begeleiden op gitaar
- Lezingen klassieke muziek
- RGM Brein in beweging
- Djembé
 - De Djembé cursus was nieuw in ons aanbod en vond plaats in Balk. De docent was de in Balk woonachtige Malinese muzikant Bouba Keita, Johan Keus heeft hem dit traject begeleid.

Dans

Het dansaanbod is zeer divers.

Van klassiek tot modern en van kleuterdans tot volwassen dans.

Naast ons dansaanbod Joure en Lemmer is er in 2018 ook een cursus gestart in Sint Nicolaasga.

Met het aantrekken van een klassieke dansdocent hebben we ons aanbod in Lemmer sinds september 2018 kunnen uitbreiden. Hierdoor kunnen jonge kinderen ook een doorlopende leerlijndans in Lemmer volgen. We hopen dat vanuit deze locatie dit ook een voorbereiding mag zijn voor de Jeugddansopleiding Friesland. Door onze doorlopende leerlijndans hebben al meerdere leerlingen van It Toanhûs een plek gevonden aan deze opleiding en hebben een aantal leerlingen de dansacademie kunnen bereiken.

Voor de zomervakantie vond in De Hege Fonnen in Lemmer de dansvoorstelling Materiaal in Beweging plaats. Aan deze voorstelling werkten meer dan 100 dansleerlingen van It Toanhûs mee. Beide voorstellingen waren uitverkocht.

Kunst & Design

Cursussen voor volwassenen

De beeldende cursussen voor volwassenen werden in 2018 goed bezocht. De stijgende lijn van het aantal cursisten in 2017 zet zich in 2018 voort. De cursussen blijken een sociale ontmoetingsplek te zijn waarin hechte groepen zijn ontstaan. Naast dat het werk regelmatig te zien was in de Brede School was er op 23 juni een expositie in de Hobbe van Baerdt kerk. Cursisten keramiek en schilderen hebben zich laten inspireren op het thema Feest.

In 2018 werden de volgende cursussen voor volwassenen verzorgd

Fotografie

Keramiek

Tekenen en Schilderen

Workshops

Als aanvulling werden in 2018 diverse workshops georganiseerd.

Als aanvulling op de keramiek cursus werd in het voorjaar een workshop Raku gegeven. Deze stook techniek geeft een bijzonder effect aan de werken.

In december werd er een workshop kerst hert schilderen georganiseerd.

Kindercursussen

In alle disciplines kunnen kinderen een kortere cursus volgen. De kindercursussen muziek richten zich vooral op tot de leeftijd van 6 jaar. Na deze leeftijd vinden kinderen hun weg in het reguliere muziek aanbod.

De beeldende cursussen zijn ontwikkeld voor kinderen vanaf 6 jaar. Regelmatig is het werk van deze jonge kunstenaars te zien in diverse exposities. Onder andere in de Brede school Joure Zuid en in de Bibliotheek in Joure.

Kunst LAB

In september 2018 zijn de eerste plannen ontwikkeld voor Kunst LAB. Het nieuwe label voor kunst en designcursussen voor kinderen en jongeren. De producten in Kunst LAB bestaan uit ons regulier aanbod; de Junior Academie en Ontdek de Klei. Met diverse pilots onderzoeken we welk nieuw aanbod we gaan ontwikkelen, met name gericht op de doelgroep van het voortgezet onderwijs. In 2019 zullen we dit verder ontwikkelen.

Ook zochten we naar geschikte locaties buiten Joure voor ons bestaand aanbod.

De Kindercursussen die in 2018 werden verzorgd:

- Ontdek de Klei
- De Junior Academie
- Kinder-/jongerentheater
- Muziek
- Muziek op Schoot

Presentaties/voorspeeluren en andere activiteiten

In 2018 was Leeuwarden De Culturele hoofdstad van Europa. Veel muzikanten en zangers die hun talent hebben ontdekt bij It Toanhûs hebben een bijdrage geleverd aan één of meerdere projecten van LF2018. Als inhoudelijk regiopartner was It Toanhûs betrokken bij de Music Labs van het project Never Ending Orchestra. Naast LF2018 weten podia en culturele partners in De Fryske Marren It Toanhûs steeds beter te vinden. Talent heeft deze podia nodig om zich te ontplooiën, we zoeken dan ook meer de samenwerking met deze partners. Samen met docenten ontwikkelen we naast deze samenwerkingen onze eigen projecten, zodat er voldoende optredmogelijkheden zijn voor onze leerlingen.

We lichten er drie uit:

1. Het Zalencentrum in St. Nyk werd op 21 april omgetoverd tot een Poptempel. De POPschool organiseerde op 21 april The Battle of Bands. Een Bandwedstrijd met 10 bands waarin een vakkundige jury feedback en een beoordeling meegaf. Vooral de route naar dit evenement toe heeft ervoor gezorgd dat er op hoog niveau werd gespeeld. De ontmoetingen backstage en in de zaal tussen de bands zorgde voor nieuwe muzikale vriendschappen
2. Ons grootste project was op 30 juni 2018 met de dansvoorstelling; Materiaal in Beweging. Meer dan honderd dansleerlingen van It Toanhûs hebben meegewerkt aan deze voorstelling. Aan de voorstelling werkten alle dansgroepen, van kleuters tot volwassenen, uit zowel Joure en Lemmer mee. Twee keer was de Hege Fonnen in Lemmer uitverkocht met een totaal van 400 bezoekers. Een afwisselende show met verschillende stylen zoals jazz, show, streetdance, urban en klassiek waarbij materiaal als rode draad door de hele voorstelling liep.
3. De Music Lab in De Fryske Marren heeft de volgende route afgelegd
 1. Inspiratiesessies tijdens Battle of bands: gast optreden van de BOUBA-band en een ontmoeting. Tijdens de Battle werden er NEO gold cards uitgedeeld.
 2. In mei en juni zijn er 2 netwerksessies gehouden. De 1^e was met de Goldcard winnaars, waar gaan we naar toe en wie nemen we mee. Uitkomst met 12 jongeren werken aan een festival productie, het latere KeitaCollective.de 2^e sessie bestond uit het vormen van een projectplan, uitzoeken van de muziek en het tijdspad vastleggen.
 3. Keita Collective; 15 talentvolle jongeren uit de Fryske Marren (DFM) hebben een festival productie gemaakt. De muziek van in Balk woonachtige Malinese muzikant Bouba Keita stond hierin centraal. Het was een mix van Malinese muziek met invloeden van de Friese cultuur.
2 dec Try-Out concert Joure, 50 bezoekers
15 dec Freeze festival, 150 bezoekers

Overzicht van alle activiteiten van 2018:

Januari 20	Bibliotheek Joure	Optreden leerlingen gitaar
Januari 22	Toanhûs St Nyk	Voorspeeluur piano, slagwerk, koper
Januari 24	Toanhûs Balk	Voorspeeluur AMV, Saxofoon, Klarinet
Januari 30	Toanhûs Joure	Voorspeeluur piano, gitaar, saxofoon
Februari 24	Toanhûs Joure	Voorspeeluur viool, cello, piano, gitaar
Maart 10-18	Bibliotheek Joure	Expositie van de Junior Academie
Maart 13	Toanhûs Lemmer	Voorspeeluur viool, gitaar, piano
Maart 17	Lemster Muzykfeest	optreden van Poptoan
Maart 23	Toanhûs Balk	voorspeeluur dwarsfluit, zang
Maart 24	Wandelroute Terhorne	dans optreden
Maart 28	Toanhûs Joure	Voorspeeluur dwarsfluit, koper, AMV
April 12	Toanhûs St Nyk	Voorspeeluur dwarsfluit, saxofoon
April 14	Toanhûs Joure	AMV Doedag
April 14	Toanhûs Joure	Open huis
April 19	Toanhûs Lemmer	Voorspeeluur dwarsfluit, saxofoon, zang
April 20	Toanhûs Lemmer	Open huis
April 21	Toanhûs Balk	Open huis
April 21	Zalencentrum St Nyk	Battle of the Bands
April 25	Toanhûs Joure	Voorspeeluur piano, gitaar
Mei 25	Toanhûs Balk	Voorspeeluur koper, slagwerk
Juni 2	Café De Stam, Joure	POPschool Bands op Inside-Out festival
Juni 3	Katholieke kerk Heeg	Optreden Poptoan
Juni 23	Hobbe van Baerdt kerk Joure	expositie met het thema Feest, door cursisten keramiek, tekenen & schilderen
Juni 30	De Hege Fonnen, Lemmer	Dansvoorstelling Materiaal in Beweging
September 10	Nazomeren Lemmer	Optredens diverse Bands en docenten concert
September 27	Friese Poort, Sneek	Optreden POPschool band tijdens een Symposium van stichting Leergeld
September 27	Lemmer	Optreden Poptoan tijdens het Under de Toer Project “ Wat zag de Lemster Toer (LF2018)”
November 10	Café 't Hert, Joure	Bandsessies door diverse bands
December 2	Brede school Joure	Optreden NEO MusicLab: Keita Collective (LF2018)
December 15	Lemmer	Optreden Poptoan op het Dickens festijn
December 15	Neushoorn Leeuwarden	Optreden NEO MusicLab; Keita Collective Tijdens het FREEZE-festival (LF2018)
December 16	Midstraat Joure	Kerstmarkt met een presentatie van de klarinet ensemble.
December 19	Talma Hiem, Balk	Kerst samenzang en concert door leerlingen dwarsfluit en klarinet
December 20	Vlecke, Joure	Kerst samenzang en concert door leerlingen dwarsfluit en viool
December 23	Joh. Doper kerk, Parrega	Optreden Poptoan tijdens een kerstconcert

Commissies en werkgroepen

In 2018 waren de volgende commissies en werkgroepen actief:

PVT

Paul Hengeveld
Harmke Bijlsma
Esther Eggink

Grote uitvoering

Johannes Terpstra
Annemarie van den Boom
Margje Wierda
Trudi Nolte
Nelleke Diepeveen

Mixed Music

Paul Hengefeld
Johannes Terpstra
Meindert Mak
Renske Hiemstra
Nienke Zijlstra
Harmke Bijlsma
Herman Woltman
Jenny Luth
Emily Diepeveen
Suzanne Dullaart

